

BIBLER - TESTAMENTER - SALMEBØGER

Indenlandsk og udenlandsk Missionslitteratur.

Bibelforklaringer. * Andagtsbøger.

Guldiyldepenne. * * *

Kollegiehefter. *

etc. etc. * *

Stort Lager af religiøs Litteratur og Kunst.

Konti aabnes
efter nærmere Aftale.

Smukke Billeder
med og uden Ramme.

Alt forsendes portofrit.

BETHESDAS BOG-, PAPIR- & KUNSTHANDEL

Ved E. Neuhaus.

Telefoner
11096 - 11098.

RØMERSGADE 17, KØBENHAVN K.

Postkonto
2753

Orgel-Harmoniums

eget Fabrikat, anerkendt som det
bedste herhjemme.

5 Aars Garanti

Forlang Fristilbud.

PETERSEN & STEENSTRUP

Bredgade 28. Odd Fellow Palæ. — Central 3500.

P. BLOMBERG:

FRA REJSENE OG LIVET. Virkelighedsskildringer.
Pris: 3,00, Indb. 4,75.

BØRNEENS SØNDAG. Andagtsbog for Børn med Illustrationer — — — Pris: 2,75.

O. LOHSE.

DET NYE AAR

INDRE MISSIONS ALMANAK

REDIGERET AF

P. BLOMBERG

O. LOHSE — KØBENHAVN

FOR NORGE:
LUTHERSTIFTELSENS BOGHANDEL, OSLO

1925

INDHOLD.

- Det danske Kongehus.
Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.
Formørkelser og Planeterne i Aaret 1926.
Mosaiske Festdage.
Kalender, Navnerække, Søndagsskolernes Tekster.
Drægtigheds-Tabel.
Kronologisk Markedsfortegnelse.
Alfabetisk Markedsfortegnelse.
P. Blomberg: 1) Nogle af vore hensovede Venner.
2) Jubilarer (med 23 Billeder).
A. Fabricius: Ansgars Minde (med 2 Billeder).
C. C. Holstein-Holsteinsborg: Kilden (med 1 Billede).
Marius Hansen og Hans Chr. Beck: Originaler (med 1 Billede).
S. A. Sørensen: Den store Forandring (med 1 Billede).
Z: Et Kys.
B. Paludan-Müller: Under Dagens Byrde og Hede.
P. Blomberg: Morgensol, genlys i Kvæld! (4 Billeder).

Under Dagens Byrde og Hede.

1984/100

Jeg ejer en gylden Harpe
med tusinde Strenges stemt;
men under Stormene skarpe
har Langlegens Kunst jeg glemt.
Og derfor tier det Strengespil,
som Øret helst vilde lytte til. —
Da kommer du, Talsmand og Trøster
og vækker de tusinde Røster.

Jeg kender de dybe Vande,
som inde i Sjælen gaa;
men som et Glarhav mod Strande
og som et Dødvand de staa.
Og Dagen gaar tør og kold forbi
som Livets Lyst skulde røres i. —
Da nedstiger Englen i Dammen,
og Bølger med Fryd slaar sammen.

Der er i mit Menneskehjerte
vel hundrede Kilders Væld;
men stivnet i Dødens Smerte
det ligger knust under Fjeld. —
Og Livet tykkes en bladløs Lund,
som venter kun paa sin Øksestund.
Da blusser en Morgenrøde,
og alting staar op af døde.

Jeg har en Ven i det høje,
han haver mig ej forglemt,
min Fryd og mit Levnets Møje
har ene han selv bestemt.
Til Pilgrimsstav og til Frelservaand
han gav mig en korsbunden Stav i Haand.
Og Lovsang han lader mig høre
fra Saligheds aabnede Døre.

R. Paludan-Müller.

MORGENSOL, GENLYS I KVÆLD!

Erindringer af P. Blomberg.

En Dag i Januar 1875 foretog den gamle Enke, *Neel Andersen Schmidt*, sin sædvanlige Nytaarsrejse fra Dragør til København for at gøre Indkøb til sin lille Trikotagehandel i Dragør. Hendes Rejse denne Gang blev Anledning til mit mangeaarige Arbejde i den lille By og til det Rejseliv, som da dette skrives har strakt sig over 50 Aar.

Enke Schmidt handlede bl. a. ogsaa hos Grosserer Chr. Møller Andersen, som boede paa Hjørnet af Skvaldergade og Vingaardsstræde. Han var en troende Mand, og da de havde handlet, faldt Samtalen helt naturligt paa Guds Riges Ting, og Neel Schmidt omtalte da sin Bekymring for sine Bysbørns evige Vel. Dragør havde den Gang ingen Kirke, der var lang Vej til Store Magleby Kirke, som ikke kunde opvarmes. Præsten, Provst Djuurhus, som i mange Aar havde været Præst paa Færøerne, var nu saa svag, at han maatte søge Hjælp hos andre Præster for at bestride sit Embede. Tidligere havde han nu og da talt i Dragør Skole en eller to Søndage om Maanedens, hvad der især havde været en Hjælp for de gamle og svage i Byen, men nu var ogsaa disse Møder ophørt.

Alt dette fortalte Grosserer Møller Andersen mig, da jeg en Søndag Aften var Gæst i hans Hjem, hvor der hver Søndag samledes en Kreds af Venner, baade Præster og Lægfolk. Jeg mindes bl. a. Præsterne *Frimodt, Stein, Prior*, flere Rigsdagsmænd og Stifteren af Børnehjemmet Godthaab. Man samtalede om Guds Rige og sang Salmer, bl. a. baade af Brorsons Salmebog, Grundtvigs Festsalmer og Pilgrimsharpen.

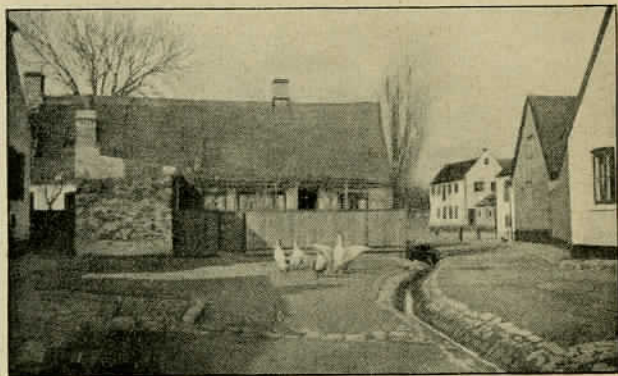
Jeg havde en Tid holdt Børnegudstjeneste ude i Lygtevejskvarteret paa Nørrebro og tillige nogle Møder nærmest for en Kreds af Venner. Nu mente Møller Andersen, at jeg burde vove mig lidt videre ud og forsøge at holde nogle gudelige Forsamlinger i Dragør. Hans Anmodning gav mig noget at tænke paa. Det var en gammel Enke, som havde ført mig ind i Arbejdet blandt Børnene. Nu var det atter gennem en gammel Enke, der kom Bud til mig. Disse gamle bedende Enker gaar ofte ligesom gamle Anna Bud for Gud (Luk. 2, 38).

Jeg omtalte Sagen for Pastor Volf ved Stefanskirken, som paa det Tidspunkt var min Lærer. Sammen med Missionselev A. Ihle, som senere arbejdede i Indien, læste vi Kirkehistorie, Kirkelære osv. i Præsteboligen ved Stefanskirken. Pastor Frimodt fandt nemlig, at som Tak for mit Arbejde med Børnegudstjeneste, Smaamøder, Hus- og Sygebesøg i Lygtevejskvarteret, medens Stefanskirken blev opført, burde Missionen i København, som paa det Tidspunkt næsten havde indstillet al sin Virksomhed, støtte mig. Jeg fik gratis Undervisning og Bøger samt 20 Rigsdaler om Maaneden i 6 Maaneder. Beløbet skulde jeg hæve hver Maaned hos Bogholder Bartsch paa Kongens Bryghus i Voldgade.

„Der er vist ingen Penge i Kassen,“ sagde Frimodt et Par Gange, da vi nærmede os Maanedens Slutning, „men sig til Bartsch, at han lægger ud af sin egen Lomme.“

Pastor Volf fandt, at jeg burde følge Vinket og

tage til Dragør. Han sendte en anbefaling for mig til Provsten i Store Magleby, senere fik jeg Brev om at henvende mig til Murmester Guldborg i Dragør, som vilde ordne det fornødne, og 4. Marts 1875 gik jeg til Gæstgivergaarden „Elefanten“ i Torvegade, Kristianshavn, hvor Postkører Hans Larsen, som skulde befordre mig til Dragør, havde Holdeplads, og efter 1½ Times Kørsel naaede jeg ved Solnedgang den frostklare Aften i Marts den lille By.

Billede fra Dragør.

Efter et Maaltid i Murmesterens Hjem førte han mig til den gamle Dansesal Fønix, hvor der var samlet ca. 150 Mennesker. Salen var kold, Isen glinsede paa Væggene og tøde lidt efter lidt under Mødet. Da jeg gik op til Orkestertribunen, hvorfra jeg vilde tale, hørte jeg flere sige: Hvor han er ung, hvad skal det blive til. Jeg var kun 20 Aar og havde selv ikke Tro til, at det kunde blive til noget. Jeg var saa angst, at mine Ben rystede, en Angst, der har fulgt mig gennem alle mine Aar, især naar jeg skulde tale til Born. Min Læge sagde nogle Aar senere, at om jeg ikke overvandt Angsten, vilde den snart tage Livet af mig. De har nu praktiseret saa længe, at De kan

skønne, det kan lade sig gøre, sagde han. Men Angsten har holdt ved, og Livet ogsaa gennem 50 Aar.

Salmesangen lød kraftigt og kønt, og det gav mig Mod. Da vi var i Fastetiden, talte jeg over et Stykke af Lidelseshistorien. Ved Mødets Slutning kom en hel Flok Venner og hilste paa mig, det var troende Mennesker fra Dragør og Store Magleby, som ved Præsterne Timms og Frimodts Vidnesbyrd var ført til Herren, og nu ofte i Flok rejste den lange Vej til Johanneskirken paa Nørrebro for at høre Frimodt. Det var, som en varm Bølge af Kærlighed slog mig i Møde gennem disse Venners Hilsen og kærlige Opmuntringer. Med jublende Tak til Herren, som havde ladet mig møde forstaaende Venner, sluttede jeg den første Aften i Dragør og sov sødelig ind i det lille Gæsteværelse, hvor jeg nu og da i Nattens Løb vaagnede ved Vægterens Sang om, hvad Klokken var slagen, og hvad Retning Vinden var.

Den følgende Dag tilbragte jeg et Par hyggelige Formiddagstimer i Kaptajn Pyndts Hjem, hvor flere Venner havde samlet sig, og da Dagen var solklar, besluttede jeg mig til at spadserere til København.

Stærk og glad i Gud skred jeg hen ad Vejen. Nu havde jeg oplevet først at tale til Born i Dansesalen Fønix i København, og til ældre i Fønix i Dragør. Da jeg havde passeret Store Magleby, mødte jeg Jordbruger Morten Rasmussen, som kom kørende fra København. Den Kollekt, jeg ved Mødet havde indsamlet til Missionen i København, var det overdraget ham at bringe til Pastor Frimodt, og det laa mig nu paa Sinde at høre, om Frimodt havde været glad ved at faa Meddelelse om Mødet og modtage Kollekten.

„Frimodt var alt andet end glad,“ erklærede Morten Rasmussen, „han var vred paa Dem, fordi De havde holdt Møde, hvad De slet ikke havde Lov til paa dette Tidspunkt, vi troede, De havde Lov, og var saa glad for Dem, men nu er den Glæde forbi.“ Saa rullede Morten videre, men min Glæde var ogsaa

forbi; thi jeg skønnede, at Venner vilde tage Tilliden til mig, naar de hørte, hvad Frimodt havde sagt.

„Da havde jeg Ben i Panden,
mit Blod var hedt, og ilter min Hu,
jeg forstod mig kun lidt paa Forstanden.“

Jeg skyndte mig hjem til Nørrebro og skrev et Brev til Frimodt, hvori jeg beklagede hans Udtalelse, som let kunde skade mig i Venners Omdømme; saa taknemlig jeg var for hans Venskab og Vejledning, maatte han dog ikke helt være Pave over mig.

Nogle Dage senere, da vi sad i Præsteboligen hos Volf og læste Kirkehistorie og var midt i Gnostikere og Manikæer, traadte Frimodt ind ad Døren. Han var højtidelig og tavs, vilde ikke have Overfrakken af, men satte sig paa en Stol ved Døren og saa snart paa den ene, snart paa den anden af os. Tavsheden var trykkende, især for mig. — „Hør, Volf,“ spurgte han endelig, „ligner jeg en Pave?“

„Det var et mærkeligt Spørgsmaal,“ svarede Volf forbavset, „hvorfra dog den sære Tanke?“ Det har han skrevet, sagde Frimodt og pegede paa mig. „Har De virkelig skrevet sligt?“ spurgte Volf. Ja, jeg maatte vedgaa det, fortalte Sagens Sammenhæng, udtalte paa min Beklagelse og hævdede, at jeg havde Volfs Tilladelse og Anbefaling. Volf bekræftede, at alt var sket efter Aftale med ham, som havde beredt mig Vej ved at skrive til Provsten.

Frimodt rejste sig brat, kastede Overfrakken, greb begge mine Hænder og sagde hjerteligt: „Naar Volf giver Lov, siger jeg Amen; jeg vidste ikke, at det forholdt sig saaledes. Jeg skal skrive til Morten, vedgaa min Fejltagelse og føje min Anbefaling til Volfs; og Venner skal tage imod Dem med aabne Arme, naar De igen kommer til Dragør. — Helt skal De dog ikke slippe for Tiltale; thi hvad siger Matthæus det femte Kapitel, Vers 23?“ Jeg maatte tilstaa min Uvidenhed.

Han siger: „Vær velvillig mod din Modstander, medens du er med ham paa Vejen. Det var paa Vejen fra Amager til Nørrebro at gaa til Læsøgade, men af Vejen at gaa hjem og skrive, at jeg er Pave.“

Det gik, som Frimodt havde sagt, da jeg 22. Marts atter kom til Dragør tog Venner kærligt imod mig. De havde ikke alene læst Frimodts Brev, men besøgt ham og udtalt deres Glæde over mit første Besøg. Frimodt havde sagt: „Han er ikke skabt til at prygle Rollinger i Rynkeby Skole, men til at vidne om Herren; vel er han ung, men ingen skal forsmå ham for hans Ungdom, blot han nu maa blive bevaret.“

I Løbet af Foraaret og Sommeren holdt jeg flere stærkt besøgte Møder i Salen i Dragør. Jeg glædede mig over at se den talrige Forsamling, næsten alle Kvinderne bar Nationaldragt, der kom ogsaa et Par Mænd fra Store Magleby, som endnu bar Nationaldragt. Foruden Møderne i Dragør havde jeg begyndt nogle Møder i en Sal paa „Kirstinedal“ ved Stefanskirken, som Ejeren, Baron Løvenskjold, paa Frimodts Anbefaling havde tilladt os at benytte til Børnegudstjenester og Møder. En Foraarsdag mødte jeg Frimodt paa Nørrebrogade, vi spadserede lidt langs Assistentkirkegaardens Mur. Frimodt udtalte sin Glæde over Arbejdet i Stefanskirken, hvor han var vis paa, at den trofaste Pastor Volf vilde blive til Velsignelse. Han udtalte sit Haab om at opleve at se Jakobskirken rejst, og fortalte om Amagerens Glæde over mine Besøg i Dragør og opmuntrede mig kærligt til grundig Forberedelse. Husk, hvad Paulus skriver til Timotheus: Bliv hart ved Læsningen (1 Tim. 4, 13). Jeg spurgte, om han ikke vilde deltage i et Møde i Salen paa „Kirstinedal“.

„Nej, det vil jeg ikke,“ svarede han. „Jeg har en Gang revet min Lunge itu ved at tale i det Lokale, da maatte Menigheden bekoste en Rejse for mig til Italien for at faa mig lappet; det gør den næppe anden

Gang. Nej, hver Hane skal gale paa sin egen Mødding; nu har Volf Stefanskirken, De har „Kirstinedal“ og Dragør, og jeg Johanneskirken.“

Da vi skiltes, og jeg var kommen et Stykke bort, kaldte han ad mig, og da jeg vilde gaa tilbage, vinkede han afværgende med sin gule Stok og raabte: „Jeg glemte blot at sige Dem, at nu er Satan efter Dem, thi han er efter alle, der prædiker om Jesus.“ En gammel Kone, der gik forbi, saa sky og skræmt til mig, som om hun vilde sige: Stakkels unge Mand, som Satan er efter. Hun havde hørt Tilraabet fra Nørrebros myndige Præst.

Da jeg havde holdt 17 stærkt besøgte Møder i Dragør, tog vi Arbejdet op blandt Børnene. 5. December 1875 holdt jeg første Gang Børnegudstjeneste i Salen for 176 Børn. Vennerne havde Betænkeligheder ved disse Møder for Børn, og fra Lærerne ved Dragør Skole var der ogsaa en kort Tid nogen Modstand; men da Vennerne nogle Gange havde overværet Børnegudstjenesten, sagde de: Dette er noget godt, som vi vil støtte baade med Bøn og Gave. Og de holdt Ord; i lang Tid betalte de Kristeligt Børneblad, som blev uddelt til hvert Barn, de forsynede Børnene med Sangbøger, og det blev helt almindeligt, at en Kreds af Venner overværede Børnegudstjenesten. De havde Plads paa nogle Bænke i Salens Baggrund og Børnene foran mig. Jeg sagde engang til Vennerne: „Det er godt at have noget i Ryggen, naar det ikke er Gigt, og jeg glæder mig over at have eder bag mig med eders Forbøn og Støtte i Arbejdet.“

Juledag 1875 havde en Kreds af Mænd smykket Salen med Gran, som de havde hentet i Kongelunden. Dragør havde den Gang ikke det smukke Anlæg og Tillæg, som nu smykker Byen. Julesalmerne lød Slag i Slag, og vi havde en herlig Julefest. Da flere af min Slægt den Dag var med mig, havde vi selv lejet Vogn for at komme tidligere hjem. En beruset Kusk kørte os alle i Grøften uden for Byen; hel-

digvis kom ingen til Fortræd; vi søgte tilbage til Salen, og Kusken, som prælede af at han havde kørt alle de hellige i Grøften, blev sat fra Bestillingen, og vi naaede ved Hjælp af en ædru Kusk uskadt hjem.

Ved Hus- og Sygebesøg hørte jeg ofte Folk klage over den lange Kirkevej og den kolde Kirke i Store Magleby. Og jeg, som havde fulgt Frimodts Arbejde for Stefanskirken, følte mere og mere Trang til at hjælpe Dragør til en Kirke. Missionshuse kendte man den Gang intet til. Efter Samraad med Venner og efter nogle private Møder, vovede vi os 24. Januar 1876 frem med det første offentlige Møde for Kirkesagen.

Forslaget om at bygge en Kirke vakte vældigt Røre, der skulde brydes med mange Traditioner. Fædrene havde søgt til Store Magleby Kirke. Fædrene laa begravede omkring den Kirke, Midler til en ny Kirke kunde umuligt skaffes osv. Ogsaa i St. Magleby vakte Kirkesagen Opsigt, og man tænkte nu paa et Varmeparat til Kirken for paa den Maade at holde Beboerne i Dragør til den gamle Kirke; men trods alle de Hindringer, der rejste sig, holdt vi i Februar 1876 det andet store Møde for Kirkesagen. 70 Mænd havde samlet sig i Salen, men de vilde intet foretage sig, før de havde Byens Foged i deres Midte. Der gik Bud til Fogden, men Budet vendte tilbage med den Besked, at han spiste til Aften. En Skibsfører udbød: Jeg skal dog vise vor Foged, at det er hans Pligt at komme, naar 70 af Byens Mænd ønsker hans Raad og Hjælp. Lidt efter vendte han tilbage med Fogden.

Jeg forelagde da paany hele Kirkesagen, og da Fogden hørte, vi alt raadede over et Beløb af 20,000 Kr., tog han Ordet og udtalte sin Glæde over, at man i al Stilhed var naaet saa vidt frem. Han lovede Sagen sin Støtte, den han ogsaa rigelig ydede de følgende Aar.

Vi, som havde rejst Sagen, traadte nu tilbage, og en Komite, bestaaende af Provsten og en Kreds af

Byens egne Mænd, førte nu Kirkesagen videre. Efter Provstens Død blev Pastor Baumann Komiteens Formand, og efter 5 Aars Forløb kom Dagen, hvor Biskop Fog under stor Højtidelighed og i Overværelse

Dragør Kirke.

af hele Kongefamilien kunde indvie Dragør Kirke. Det var en Festdag for Byen, hvor de, som havde ført Kirkesagen til en saa god Slutning, paa forskellig Maade hædredes, og hvor vi, som havde begyndt Sagen, i Stilhed lovede og takkede Herren. Den Trofasthed, som er et Særkende for Dragør Befolkning,

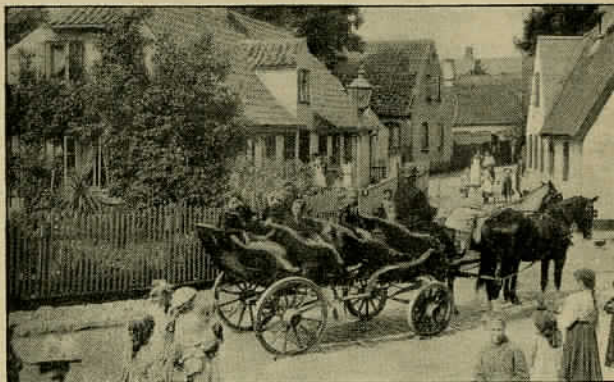
gav sig ogsaa den Dag Udslag; thi hvor jeg færdedes i Gaderne, mødte jeg venlige Mennesker, som bragte mig Tak, fordi jeg i sin Tid havde brudt gennem alle Forhindringer og rejst Kirkesagen.

Pastor Frimodt oplevede ikke at sidde i sine Amageres Kreds, da Klokkerne første Gang kaldte Folk til Dragør Kirke, men han naaede at høre, hvor godt Sagen skred frem. Jeg besøgte ham nemlig en Aften i Februar 1879 og fortalte ham, hvor vidt vi var naaet, og han lyttede med Glæde til min Beretning. Han var den Aften saa spøgefuld, at jeg udbrod: „Der er ogsaa altid den samme.“ Jeg mente den samme til at slaa Alvor paa Gammen og dermed opmuntre og glæde. „Sig det igen,“ sagde han, og da jeg gentog Ordene, sprang han op fra Stolen ved Skrivebordet, ilede hen til mig, trykkede mig ind til sit Hjerte og sagde: „Gud lade mig altid være den samme Synder, der kun vil hjem ved min Frelasers Naade.“

Det var sidste Gang, vi mødtes, thi 21. Marts samme Aar blev han brat kaldt hjem til Hvilen efter Vaanden, til Glæden i sin Glans. Den 15. Juli 1879 døde Pastor Blædel ved Garnisons Kirken og haardt savnede jeg de to Mænd, hvis Forkyndelse havde været mig til saa stor Velsignelse og Hjælp. En kort Tid efter deres Død var jeg kirkelig Løsgænger, indtil jeg oplevede den store Lykke at finde min Plads under Provst Fogs Prædikestol i Holmens Kirke, indtil han blev udnævnt til Biskop i Aarhus.

Til Februar 1876 havde jeg ikke mødt Modstand under Arbejdet i Dragør, om end jeg nu og da havde en Følelse af, at den nærmede sig, men i Fastelavns-tiden, hvor Dans, Svir og Sværm tog Overhaand, saa begge Byens Dansesale var i Brug, den tredje havde vi nu til Missionssal, og hvor endog Børnene samledes og nød Spiritus og dansede hele Nætter i den saakaldte „lille Fastelavn“, brød Modstanden løs. En Aften i Fastetiden havde jeg talt om den blodige Ma-

skerade paa Gabbatha, hvor man iførte Herren Soldaterkappen og trykkede Tornekransen paa hans Pande, og mindet om at nytte Fastetiden til Bod og Bøn og ikke til Drik og Dans, mærkede jeg, hvor Bølgerne gik højt i Sindene. Nogle af Mændene truede ad mig, da jeg gik gennem Salen, efter at jeg havde talt. En af dem huggede Næven i et Bord ved Døren og bandede paa, at de vilde holde Fastelavn, som de lystede, uden at staa Skoleret derfor. De følgende Mø-

Billede fra Dragør.

der kunde kun afholdes i Ro ved Hjælp af Vægter og Politi paa Gaden udenfor Salen.

I Dragør smalle Gader fandtes den Gang ingen Gadelygter, man brugte Haandlygter eller signaliserede hinanden ved Hjælp af en tændt Cigar eller ved at rømme sig. Helt sikker var jeg ikke, naar jeg om Aftenen færdedes i de mørke Gader. Paa Nørrebro havde jeg oplevet, at de unge Prangere en Aften kastede mig i en Grøft og en Dag gav mig et grimt Stenkast i Ryggen, altsammen fordi jeg var Præst, erklærede de, men til Befolkningens Ros i Dragør skal det siges, at hvor hidsede end Sindene var, blev jeg aldrig forulempet.

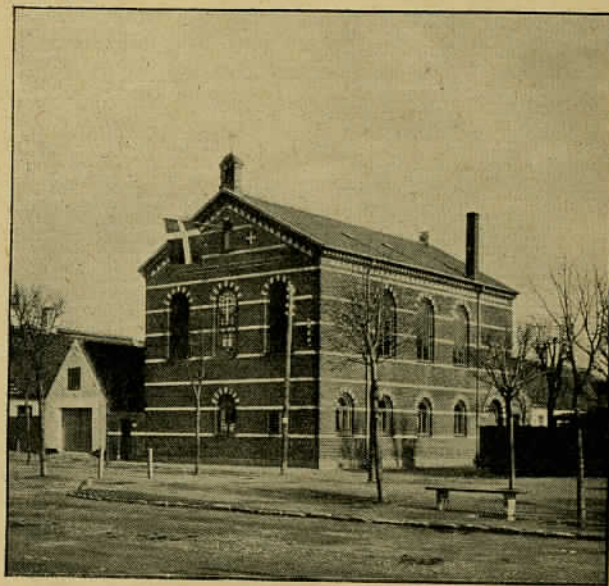
Besøget ved Møderne svandt ind, og Børneantallet i Søndagsskolen gik ned fra 170 til 70 Børn. Uvilje og Foragt mødte jeg hos mange, andre tog mig i Forsvar, fordi jeg havde rejst Kirkesagen. Selv stod jeg uvis om, hvor det bar hen, det var 8 svære Maanedre fra Februar til Oktober 1876.

Da Efteraaret kom, viste Herren Vej. Byen blev nemlig hjemsøgt af flere Epidemier. Tyfus blandt de ældre, Skarlagensfeber og Difteritis blandt Børnene. Der døde ikke faa af Søndagsskolens Børn. Der var ogsaa samme Efteraar mange Ulykker paa Søen. Jeg gik om blandt de syge og sørgende, skrev Breve til mange af de skibbrudne, som opholdt sig i fremmede Havne. Gud arbejdede stærkt i mange Hjerter gennem Kors og Kummer, Trang og Nød. Lidt efter lidt, som Sygdommen veg, flokkedes Børnene atter i Søndagsskolen, og mange ældre søgte paany til Møderne i Salen. En ikke lille Vækkelse gik hen over Byen. Tidligere havde man kaldt mig en fremmed. „Nu regnes du som en af vore egne,“ sagde gamle Fisker P. Malm til mig en Dag. „Det har Gud gjort,“ føjede han til. Han mente dermed, at nu skulde jeg have deres Fortrolighed, som om jeg var født og opvokset iblandt dem.

Der blev i den Tid givet mange Gaver til Kirkens Opførelse, til Hedningemissionen, Indre Mission og Børnehjemmet Godthaab. Jeg skulde nu være Dragørs Missionær, erklærede baade gamle og nye Venner, give dem min Tid og mine Kræfter, de skulde nok sørge for mig, og de holdt rigeligt Ord. I 10 Aar udredede Samfundet i den lille By alt for mig og mine Til dagligt Brød, skønt jeg senere brugte meget af min Tid til Arbejde for Indre Mission, da jeg lærte den Virksomhed at kende. Der blev knyttet Venskaber paa Troens Grund, som holdt gennem 50 Aar.

Da vi i 22 Aar havde benyttet den gamle Dansesal Fønix, var Bygningen saa faldefærdig, at vi frygtede for at faa Loftet ned over vore Hoveder, og det laa

da nær at tænke paa et Missionshus, og saa ihærdigt arbejdede Vennerne sammen med de ledende Mænd i Arbejdet: Lodserne *N. Foss* og *H. Bagger* samt Murermeister *Dahl* og Fisker *J. Malm*, at i Løbet af et Aar blev der rejst en smuk Bygning, som blev indviet 1. Decbr. 1897. Missionshuset ejes af Samfundet og har

Dragør Missionshus.

givet Rum for mange Venners Vidnesbyrd, baade Præsters og Lægfolks og for meget Arbejde for Guds Rige. Søndagsskolen samler hver Søndag 250 Børn. Blaa Kors Forening, K. F. U. M. og K. har Hjemsted i det Hus, og særlig under Postmester *Christoffersens* og afdøde Pastor *Mohrs* gode Ledelse er Arbejdet skredet frem blandt den nye Slægt; thi alle de gamle Venner paa enkelte nær, som nu er højt bedagede, er

gaaet ind til Hvilen. Det taler de mange Mindetavler paa Dragør Kirkegaard højt om.

Adskillige af mine Søndagsskolebørn blev Søndagsskolearbejdere eller kom ind i andre Virksomheder for Guds Rige, og det hører til Glæderne i mit Livs Aften, nu og da at holde Møde i Dragør og mødes med den nye Slægt, som hilser mig med den samme Tillid, Trofasthed og Kærlighed, som den Slægt der gik bort.

I Foraaret 1877 besøgte jeg første Gang Pastor Vilhelm Beck i Ørsløv. Atter var det nogle Enker, som gav Anledning til dette Møde med Beck og Indre Mission. Da Missionsmøderne, Børnegudstjenesten og Kirkesagen i Dragør var kommet i god Gænge, og vi var naaet gennem det stormfulde Aar 1876, kom nogle ældre Kvinder (de fleste var Enker) sammen en Aften om Ugen i et mindre Lokale ved Dansesalen i Dragør, hvor de læste Provst Blumes Prædikener over Epistlerne, en Bog, som fandt Vej til mange Hjem i Dragør. Efter Oplæsningen tog de fat paa Haandarbejder til Gavn for Søndags- og Hedningemissionen. Hvert Aar blev der sendt store Pakker med Haandarbejder ind til Missionsbasaren i København. Nu er dette saa almindeligt, men for 50 Aar siden var sligt ualmindeligt og ukendt. Ved disse Møder samtalede man ogsaa om, hvad der kunde gøres for Guds Riges Fremme i Store Magleby, hvor det havde vist sig umuligt at faa et Lokale til Møder. Sogneraadet havde gentagne Gange afslaaet et Andragende om at benytte Skolen. Det samme var sket i Dragør, skønt en Adresse med 103 Underskrifter blev indsendt til Byforstanderskabet, men heldigvis havde vi der Dansesalen og blev saa i den.

Nogle af Vennerne foreslog at indbyde Pastor Vilh. Beck, som flere af dem havde hørt i København, til at holde Missionsmøde i St. Magleby, da man haabede at kunne faa Kirken, naar man nu under Vakancen sendte en Henvendelse til Provsten, og man bad mig

rejse til Ørsløv for at indhyde Beck og fortælle ham, hvor stor den aandelige Nød var i Store Magleby.

Kun een Gang havde jeg set og hørt Pastor Beck, da han prædikede ved et Møde i Stefanskirken paa Nørrebro 10. Marts 1876.

Kirken var fyldt, og Beck holdt Folk i Aande, skønt han talte længe. Frimodt, som var til Stede, fandt det var for længe. „Beck behøver ikke at tygge det til os, det kan vi selv besørge, og hans landlige Erfaringer om Samfundsliv kan ikke praktiseres i København. Beck kan nok, naar han har prædiken i Ørsløv, sige til Folk: kom ind i Præstegaarden til en Bid Brød og et Glas Øl, men skulde jeg gennemføre sligt paa Nørrebro, maatte jeg løse Gæstgiverbevilling.“ Iøvrigt var Frimodt glad for Mødet og den lyttende Menneskemængde. Jeg havde rigt Udbytte af Mødet og forstod godt, det vilde have stor Betydning, om vi kunde faa Beck til Store Magleby.

Det var saa sjældent den Gang med et Missionsmøde. Kun een Gang i Sommertiden blev der i Københavns Nærhed holdt et Missionsmøde, nemlig i Farum, hvor *Mau* den Gang var Præst, og hvor bl. a. Præsterne *Volf*, *Schepelern* og *Paulli* talte i Kirken, og Pastor *Holm* fra Gladsaxe fortalte om Hedningemissionen ved et Møde, som blev holdt paa Kirkegaarden.

Vi vandrede da i Flok og Følge den lange Vej fra København til Farum, og naar Mødet var endt, gik vi til Birkerød og rejste tilbage med Toget.

Da vi nøje havde overvejet Sagen, skrev jeg til Pastor Beck, om det var ham belejligt, at jeg besøgte ham Søndag 8. April. Jeg vilde gerne overvære en Gudstjeneste i Ørsløv Kirke og tale med ham om et Møde i Store Magleby. Der kom omgaaende Svar, som er betegnende for Gæstfriheden i Ørsløv.

Ørsløv, 31. Marts 1877.

Kan jeg være Dem, min Broder, og andre Guds Børn til Tjeneste i Guds Riges Sag, er jeg rede, og